

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
TEISĖS GRUPĖ
IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMINIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO
REIKALAVIMŲ ĮSTATYMO PROJEKTO
TAP- 22-1638, 22-1637; TAIS NR. 22-11903(2), 22-11902(2)

Nr.

Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymo projekto (toliau – Projektas) atitiktį įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto 1 straipsnio 2 dalyje ir kitose nuostatose vartojama teisinio aiškumo stokojanti „rinkos“ sąvoka, tačiau įvertinus tai, kad Projekto 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad siekiama laisvo gaminių ir paslaugų judėjimo Europos ekonominėje erdvėje ir iš kitų Projekto nuostatų (pvz., Projekto 2 straipsnio 4 dalies 3 punkto) matyti, kad Projektas taikomas ne tik Lietuvos Respublikos rinkai, siūlome įvertinti ar nereikia atitinkamose nuostatose detalizuoti „rinkos“ sąvoką, kad tai yra ir Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos rinka ir Europos ekonominės erdvės rinka.

2. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto 1 straipsnio 3 dalyje sąvokai „*Europos Sąjunga*“ yra įvestas trumpinys „(toliau – ES)“, Projekto nuostatos, pavyzdžiui, Projekto 2 straipsnio 4 dalies 3 punktas, tikslintinos visame projekte naudojant įvestą trumpinį.

3. Atsižvelgiant į Teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – TPI) 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte įtvirtintą aiškumo principą, reiškiantį, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas bei į projekte naudojamos sąvokos „*ekonominės veiklos vykdytojas*“ dažnumą ir svarbą, siūlytina Projekto 3 straipsnyje nurodytas pagrindines šio įstatymo sąvokas taip pat papildyti ekonominės veiklos vykdytojo apibrėžtimi arba nukreipti į konkretų teisės aktą, kuriame ši sąvoka yra apibrėžta. Projekto 3 straipsnio 19 dalyje nurodyta, kokios kitos projekte vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos nurodytuose Europos Sąjungos teisės aktuose ir įstatymuose, tačiau siekiant teisinio aiškumo, manome, kad pagrindinės sąvokos, ypač tos, kurios skirtingai apibrėžiamos nurodytuose Europos Sąjungos tiesioginio taikymo teisės aktuose ir įstatymuose, – būtų aiškiai įvardytos kaip Projekto 3 straipsnio 8 ar 9 dalyje nurodytos sąvokos.

Taip pat siekiant įgyvendinti TPI aiškumo ir sistemiškumo principus įgyvendinant

2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (toliau – įgyvendinama direktyva) nuostatas Projekte vartojamos sąvokos turi atitikti Projekto 3 straipsnio 19 dalyje nurodytuose Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose apibrėžtas ar vartojamas sąvokas, todėl negali būti mechaniškai perrašomos įgyvendinamos direktyvos nuostatos. Pvz., neaišku, kokią reikšmę turi sąvokos „periferinė aparatinė įranga“, „nešiojamieji prietaisai“, „žmogaus kilmės gaminiai“, „augalinės ir gyvūninės kilmės gaminiai“ ir kita.

4. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto 3 straipsnio 12 dalyje nurodytas trumpinys „(EPV)“ niekur Projekte daugiau nėra vartojamas, siūlytina minėtą dalį patikslinti.

5. Projekto 3 straipsnio 16 dalis tikslintina, nes Projekto 6 straipsnyje yra nurodyta ne viena rinkos priežiūros institucija.

6. Remiantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 (toliau – Rekomendacijos), 112 punktu, jei teisės akto, institucijos ir pan. pavadinimas, prasidedantis žodžiais „Lietuvos Respublikos“, minimas ne kartą, pirmą kartą parašius visą pavadinimą, toliau jis gali būti rašomas be žodžių „Lietuvos Respublikos“, papildomai neįvedant trumpinio. Atsižvelgiant į tai, tikslintinos Projekto nuostatos, pavyzdžiui, Projekto 3 straipsnio 19 dalis, 5 straipsnio 1 dalis.

7. Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 1R-72, 8 punkte nustatyta, jog teikiant nuorodą į Europos Sąjungos teisės aktą turi būti nurodomas toks Europos teisės akto pavadinimas, koks paskelbtas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba, jei Europos Sąjungos teisės aktas nepaskelbtas, – pavadinimas, kurį nurodo Europos Sąjungos teisės aktą priėmusi institucija. Atsižvelgiant į tai Projekto nuostatos tikslintinos, pavyzdžiui, Projekto 3 straipsnio 19 dalis, 18 straipsnio 3 dalis.

8. Projekto 4 straipsnyje nustatyta, kad Vyriausybė tvirtina nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos gaminių ir paslaugų prieinamumo skatinimo priemonės, tačiau neaiškus šios nuostatos santykis su Strateginio valdymo įstatymo 8 straipsnio 1 punktu, kuriame nustatyta, kad vienas iš programavimo lygmens planavimo dokumentų tipų yra nacionalinės plėtros programos, kurios *vadovaujantis šiuo įstatymu ir Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane nustatytomis teritorijos naudojimo privalomosiomis nuostatomis - rengiami 4–10 metų trukmės planavimo dokumentai*, kuriuose nurodoma, kaip bus įgyvendinami pažangos uždaviniai. Šis klausimas neaptartas ir Projekto aiškinamojo rašto 8 punkte.

9. Siekiant Projekto nuostatų dėstymo nuoseklumo Projekto 4 straipsnio 4 dalis tikslintina, po žodžių „fizinės aplinkos“ išbraukiant žodį „prieinamumo“. Minėta pastaba aktuali ir Projekto 4 straipsnio 8 daliai, po žodžių „elektroninių ryšių“ išbraukiant žodį „prieinamumo“.

10. Dėl Projekto 5 straipsnio. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta kad, Koordinacinė gaminių ir paslaugų prieinamumo komisija (toliau – Komisija) nagrinėja ne tik *gaminių ir paslaugų prieinamumo klausimus* (Projekte neatskleista kas tai yra, todėl ši nuostata stokoja teisinio aiškumo) ir teikia Seimui, Vyriausybei, ministerijoms, kitoms institucijoms ir įstaigoms pasiūlymus dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo valstybės politikos, jos įgyvendinimo, bet ir atlieka kitas Komisijos nuostatuose nustatytas funkcijas. Iš siūlomo teisinio reguliavimo vienareikšmiškai neįmanoma apibūdinti, koks yra sudaromos Komisijos statusas (lyg ir Komisija sudaroma prie Socialinės apsaugos ir darbo ministro įgaliotos institucijos), tačiau pasiūlymai teikiami tiesiogiai Seimui, Vyriausybei ir kitoms institucijoms ir kokia Komisijos paskirtis (kompetencija), nes pagal Projekte siūlomą teisinį reguliavimą poįstatyminiu teisės aktu Komisijai bus galima pavesti spręsti bet koki klausimą. Be to, Projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad Komisija veiklą turėtų pradėti 2023 m., tačiau neaišku, koku teisiniu pagrindu ji pradės veiklą, nes Projekto nuostatos dėl Komisijos įsigalios tik 2025 m. birželio 28 d., kaip to ir reikalauja įgyvendinama direktyva.

Taip pat siūlytina apsvarstyti galimybę Projekte palikti tik esminius Komisijos sudarymo (delegavimo) principus, o detalią tvarką, pavyzdžiui, Komisijos narių sudėtį, nurodant Komisijos nario vardą, pavardę, pareigų pavadinimą, reglamentuoti Komisijos nuostatuose. Atsižvelgiant į tai, siūlytina patikslinti Projekto 5 straipsnio 1 dalį.

11. Projekto 6 straipsnio 2 dalyje nurodyta, jog rinkos priežiūros institucijos, konsultuodamosi su suinteresuotaisiais subjektais, ekonominės veiklos vykdytojams bei kitiems suinteresuotiems subjektams teikia metodinę pagalbą dėl prieinamumo reikalavimų įgyvendinimo, rengia gaires, rekomendacijas, įrankius ir kitus dokumentus, padedančius įgyvendinti prieinamumo reikalavimus. Aiškumo tikslais siūlytina plačiau atskleisti ir sukonkretinti kas yra laikoma metodinė pagalba.

12. Projekto 8 straipsnio 2 dalies antrasis sakinytis tikslintinas, nurodant, kad atitikties vertinimo procedūra yra *atliekama*, kaip tai nurodyta Projekto 8 straipsnio 2 dalies pirmajame sakinyje, o ne *taikoma*.

13. Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo, Projekto 8 straipsnio 4 dalis tikslina, nurodant kur darnieji standartai ar techninės specifikacijos yra apibrėžtos, taip kaip tai nurodyta Projekto 18 straipsnio 3 dalyje.

14. Projekto 8 straipsnio 7 dalis tikslintina redakciniu aspektu žodžius „*šie dokumentai*“ keičiant į žodį „*kurie*“. Minėta pastaba aktuali ir kitoms Projekto nuostatoms, pavyzdžiui, Projekto 10 straipsnio 5 daliai, 11 straipsnio 2 daliai.

15. Projekto 8 straipsnio 8 dalis tikslintina po žodžių „*nuo sužinojimo apie*“ įrašant žodžius „*numanomą gaminio*“.

16. Aiškumo tikslais siūlytina patikslinti Projekto 8 straipsnio 9 dalį, nurodant kokie duomenys yra pateikiami apie neatitiktį prieinamumo reikalavimams arba nurodant kieno nustatyta tvarka.

Minėta pastaba sukonkretinti aiškiai įvardijant atitinkamus dokumentus, kurių prašoma, yra aktuali ir kitoms Projekto nuostatoms, pavyzdžiui, Projekto 10 straipsnio 2 dalis.

Be kita ko, siekiant visapusiško teisės akto aiškumo, siūlytina aiškiau atskleisti, kaip Projekto 8 straipsnio 8 ir 9 dalys yra tarpusavyje susijusios, t. y. ar nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sužinojimo apie gaminio neatitiktį dienos, gamintojai turi ir pašalinti gaminį iš rinkos ir per tą patį terminą turi ir informuoti atitinkamą rinkos priežiūros instituciją.

17. Projekto 9 straipsnio 2 dalyje nurodyta, jog įgaliotasis atstovas atlieka iš gamintojo gautame rašytiniame įgaliojime nurodytas užduotis. Be kita ko, įgaliotasis atstovas privalomai įgaliojamas atlikti Projekto 9 straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus. Siūlytina aiškumo tikslais patikslinti Projekto 9 straipsnio 2 dalies antrąjį sakinį aiškiai įvardijant koks subjektas privalomai įgalioja įgaliotąjį atstovą atlikti šioje straipsnio dalyje numatytus veiksmus.

18. Atkreipiame dėmesį, jog Projekto 10 straipsnio 4 dalyje nurodyta, jog importuotojo kontaktiniai duomenys pateikiami aiškiai ir lengvai suprantami *galutiniams naudotojams ir rinkos priežiūros institucijoms*, tačiau Projekto 10 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad prie gaminio pridėtos instrukcijos ir saugos informacija turi būti lengvai suprantama *vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams*. Siekiant teisinio aiškumo ir nuoseklumo, siūlytina patikslinti minėtas straipsnių nuostatas, aiškiai įvardijant kokiam subjektų ratui minėta informacija turi būti skirta ir suprantama. Šiuo aspektu peržiūrėtinos ir kitos Projekto nuostatos, pavyzdžiui, Projekto 23 straipsnis, 26 straipsnio 2 dalis.

19. Projekto 10 straipsnio 6 dalis tikslina aiškiai įvardijant, ar minėtoje straipsnio dalyje kalbama apie Projekto 16 straipsnio 4 dalyje nurodytą gamintojo atsakomybę, kai gamintojas parengdamas Europos Sąjungos atitikties deklaraciją prisiima atsakomybę už gaminio atitiktį taikytiniams prieinamumo reikalavimams. Minėta pastaba aktuali ir Projekto 11 straipsnio 4 daliai.

20. Projekto 10 straipsnio 8 dalyje nurodyta, jei gaminys neatitinka taikytinų prieinamumo reikalavimų, importuotojai apie tai, atitinkamos rinkos priežiūros institucijos nustatyta tvarka, informuoja atitinkamą rinkos priežiūros instituciją. Aiškumo tikslais, siūlytina šioje straipsnio dalyje paaiškinti ar importuotojai, tokiais atvejais gaminius, kurie neatitinka taikytinų prieinamumo reikalavimų, registruoja ir susijusius skundus taip pat atitinkamos rinkos priežiūros institucijos nustatyta tvarka ar kito teisė akto teisės akto pagrindu. Minėta pastaba aktuali ir Projekto 8 straipsnio 10 daliai.

Be kita ko, atkreiptinas dėmesys į tai, kad Projekto 11 straipsnyje nustatytose platintojų pareigose nėra reikalavimo registruoti gaminius, kurie neatitinka taikytinų prieinamumo reikalavimų, ir susijusius skundus. Atsižvelgiant į tai, pagrįstai kyla abejonė, ar tokia pareiga neturi būti nustatyta taip pat ir platintojams.

21. Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo ir aiškumo, siūlytina visame Projekte vienodai vartoti terminus, todėl žodį „*pateikė*“ keisti į žodį „*patiekė*“, pavyzdžiui, Projekto 10 straipsnio 8 dalis.

22. Projekto 11 straipsnio 5 dalis tikslintina, po žodžio „*nedelsdami*“ įrašant žodžius „*,bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sužinojimo apie neatitiktį dienos,*“.

23. Projekto 13 straipsnio 2 dalis tikslintina keliais aspektais:

23.1. Nuosekliai vartoti *bendrajį paslaugos teikimo sąlygos aprašo* pavadinimą visoje šio straipsnio dalyje;

23.2. Atsisakyti pasikartojančių nuostatų naudojimo, kai vienoje ir toje pačioje dalyje kelis kartus pakartojama, jog bendrajame paslaugos teikimo sąlygų apraše arba lygiaverčiame dokumente turi būti pateikta informacija kaip paslauga atitinka taikytinus prieinamumo reikalavimus;

23.3. Pagal Rekomendacijų 76 punktą, teisės aktuose, teikiant nuorodas į kitus teisės aktus, paprastai turi būti nurodytas konkretus teisės aktas (jeigu tai įmanoma) arba pateikiama bendro pobūdžio nuoroda į konkrečią sritį reguliuojančius teisės aktus.

24. Projekto 13 straipsnio 6 dalis tikslintina, po žodžių „*paslaugų teikėjai*“ įrašant žodį „*raštu*“ arba nurodant kitą būdą kaip pateikiama nurodyta informacija.

Be kita ko, siekiant teisinio aiškumo ir nuoseklumo, siūlytina patikslinti Projekto 13 straipsnio 6 dalį, ir nurodyti ar paslaugų teikėjai rinkos priežiūros institucijai pateikia visą paslaugos atitikčiai taikytiniems prieinamumo reikalavimams įrodyti būtiną informaciją, ar taip pat, kaip nurodyta ir Projekto 11 straipsnio 6 dalyje, pateikia ir dokumentus ar jų kopijas.

25. Projekto 14 straipsnio 2 dalis tikslintina, po žodžių „*gaminio ar paslaugos*“ įrašant žodžius „*pagrindinio pobūdžio*“. Be kita ko, siūlytina aiškumo tikslais Projekto 14 straipsnio 2 dalyje įsivesti trumpinį „*(toliau – neproporcingas naštos vertinimas)*“, kuris suteiktų aiškumo atskiriant Projekte vartojamą gaminių ir paslaugų atitikties prieinamumo reikalavimams vertinimą nuo neproporcingo naštos vertinimo.

26. Projekto 14 straipsnio 6 dalis tikslintina atskleidžiant sąvokų „*finansavimas*“ ir „*nuosavi išteklių*“ turinį arba nurodant, kur apibrėžtos šios sąvokos turimos omenyje.

27. Projekto 16 straipsnio 5 dalis tikslintina atskleidžiant sąvokos „*esminis pakeitimas*“ turinį arba nurodant, kur apibrėžta ši sąvoka turima omenyje.

28. Aiškumo tikslais, siūlytina Projekto 17 straipsnio 3 dalį patikslinti nurodant, ar visiems be išimties ar tik Projekto 2 straipsnio 2 dalyje nurodytiems gaminiams rinkos priežiūros institucijos užtikrina gaminių žymėjimo CE ženklu rinkos priežiūrą.

29. Projekto 19 straipsnio 1 dalis tikslintina atskleidžiant sąvokų „*pagrįstas pagrindas*“ ir „*visapusiškai*“ turinį arba nurodant, kur apibrėžtos šios sąvokos turimos omenyje.

30. Projekto 19 straipsnio 7 dalis tikslintina, po žodžių „*būtų imtasi*“ įrašant žodį „*dėl*“.

31. Projekto 21 straipsnio 1 dalies 3 punkte ir kitose nuostatose nustatytas pavedimas atlikti veiklos patikrinimą, tačiau nenustatyta, kad šį pavedimą duoda, todėl siūlome tikslinti.

32. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 6 punktą administracinio sprendimo motyvai yra administracinio sprendimo turinio dalykas, siūlytina atsisakyti Projekto 26 straipsnio 2 dalies 2 punkte perteklinio žodžio „motyvuoto“.

33. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina patikslinti Projekto 26 straipsnio 6 ir 7 dalyje vartojamą sąvoką „atstovas“. Jei nurodytose straipsnių dalyse turima omeny „įgaliotasis atstovas“, kaip tai apibrėžta Projekto 9 straipsnyje, tai taip ir nurodytina.

34. Projekto 29 straipsnio 2 dalis tikslina, nes Projekte nėra numatyta dokumentų saugojimo tvarka.

35. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto 5 straipsnyje nurodytai *koordinacinei gaminių ir paslaugų prieinamumo komisijai* yra įvestas trumpinys „(toliau – Komisija)“ bei siekiant teisės akte vartojamų sąvokų nuoseklumo, Projekto 31 straipsnio 2 dalis tikslintina šiuo aspektu.

36. Projekto 1 ir 2 prieduose pateikti atitinkamai gaminiams ir paslaugoms taikytini prieinamumo reikalavimai ir kriterijai neproporcingos naštos vertinimui yra gana smulkmeniški, detalūs, besikartojantys (pvz., kuo skiriasi nuostatos „pateikiamos suprantamai“ ir „pateikiamos naudotojams taip, kad jie galėtų jas suvokti“), įvairiai interpretuojami (žr., šios išvados 40.3 papunktį), kintami priklausomai nuo Projekte reguliuojamų gaminių ir paslaugų pobūdžio, kad būtų įstatymo reguliavimo dalykas. Atsižvelgdami į tai, manome, kad Projekte turėtų būti nustatyti tik bendros (materialinio pobūdžio) šiuos santykius reguliuojančios nuostatos, o tvarką (procedūras), detalių (dažnai kintantį) teisės normų dėstymą paliekant poįstatyminio teisės akto reguliavimui.

37. Atkreipiame dėmesį, jog Projekto priedų pavadinimuose yra nurodytas netikslus paties Projekto pavadinimas. Minėta pastaba aktuali ir kitoms Projekto 1 priedo nuostatoms.

38. Projekto 1 priedo 19 punktą tikslintinas atskleidžiant sąvoką „*tinkamai atsakyti*“ ir „*tinkamas nacionaliniam skubios pagalbos sistemų organizavimui*“ turinį arba nurodant, kur apibrėžtos šios sąvokos turimos omenyje.

39. Projektą siūlome tikslinti taip pat šiais teisės technikos ir kitais aspektais:

39.1. Projekto 1 straipsnio 1 dalyje siūlome vietoj formuluotės „tam tikrų“ duoti nuorodą į Projekto straipsnį, kurioje nustatyti šie gaminiai ir paslaugos;

39.2. Projekto 1 straipsnio 3 dalyje siūlome nurodyti priedo numerį (3 priedas), tiek laikantis nuostatų dėstymo nuoseklumo (kaip nurodyti kiti Projekto priedai, pvz., Projekto 3 straipsnio 14 dalis, 7 straipsnio 1 dalis ir kita) ir kaip to reikalauja Rekomendacijų 67 punktas;

39.3. Atsižvelgiant į tai, kad siūlomas teisinis reguliavimas turi būti aiškus ir nedviprasmiškas, siūlome atskleisti vertinamojo pobūdžio sąvokas (arba jų atsisakyti), tokias kaip „iš anksto įrašytam“,

„*esminė* informacija“, „*prieinamu* skaitmeniniu būdu“ (Projekto 2 straipsnio 6 dalis), „*bendriausias* kompiuterines užduotis“ (Projekto 3 straipsnio 2 dalis), „*suirasuoti* subjektai“ (pvz., Projekto 6 straipsnio 2 dalyje), „*nuolatinė* serijinės gamybos atitiktis prieinamumo reikalavimams“ (Projekto 8 straipsnio 4 dalis), „*darnieji* standartai“ (Projekto 8 straipsnio 4 dalis ir kt.), „*bendras* gaminio aprašymas“ (Projekto 16 straipsnio 5 dalies 1 punktas), „*neproporcingos* naštos“ (Projekto 18 straipsnio 2 dalies 1 punktas) ir kitas, nes tokios nuostatos gali būti įvairiai interpretuojamos. Pastaba taikytina ir Projekto 1 ir 2 priedams (pvz., „*tinkamo* dydžio“, „*alternatyviai* išdėstytas“, „*pernelyg* toli ištiesti ranką“, „*pakankama ir lanksti* laiko trukmė sąveikai“, „*veiksmingas* belaidis“ ir kitos;

39.4. Siekiant išvengti skirtingo interpretavimo siūlome suvienodinti Projekte vartojamas sąvokas, kai kalbama apie tuos pačius dalykus, pvz., „*atitiktis prieinamumo reikalavimams* vertinimo procedūra“ ir „*atitiktis vertinimo procedūra*“, „*netiekia* gaminio“ ir „*neteikia* gaminio“;

39.5. Projekte vartojamus juridinių asmenų pavadinimus siūlome rašyti pagal Rekomendacijų 113 punktą, t. y. kaip jie įregistruoti juridinių asmenų registre (pvz., *Lietuvos Respublikos* ryšių reguliavimo tarnyba);

39.6. siūlome tikslinti Projekte vartojamus laiko terminus, tiek siekiant teksto nuoseklumo – suvienodinti jų rašymą (pvz., „*nedelsdami*, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas“ ir „*nedelsiant*, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas“), tiek siekiant teisinio aiškumo, nurodytina jų atskaitos pradžia (pvz., Projekto 26 straipsnio 3 dalyje nustatytas laiko terminas „*nedelsiant*, bet ne vėliau kaip per 1 dieną“), tiek aiškiai nurodant, kiek darbo dienų apima sąvoka „*nedelsdama*“ („*nedelsiant*“) ir pan.;

39.7. Projekte siūlome nuosekliai vartoti oficialų „Lietuvos Respublikos“ pavadinimą (pvz., Projekto 15 straipsnio 4 dalis¹ 19 straipsnio 6 dalis ir kita);

39.8. Siūlome tikslinti Projekto 21, 31 straipsnių pavadinimų dėstymą teisės technikos aspektu pagal Rekomendacijų 37.3 papunkčio nuostatą (eilučių lygiavimas);

39.9. Projektas tikslintinas lietuvių kalbos aspektu (pvz., Projekto 5 straipsnio 1 dalis ir kita).

Dėl Vyriausybės nutarimo, kuriuo Projektas teikiamas Seimui, projekto.

40. Vyriausybės nutarimo projekto, kuriuo Seimui teikiamas Projektas siūloma Projektą svarstyti skubos tvarka, nes „2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų turėjo būti perkelta į nacionalinę teisę iki 2022 m. birželio 28 d.“. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Seimo statuto 162 straipsnio 2 dalį „įstatymų projektų svarstymo skubos tvarka procedūra gali būti taikoma tik ypatingais atvejais, kai dėl susidariusių politinių, socialinių, ekonominių ar kitų aplinkybių būtina skubiai nustatyti naują ar pakeisti galiojantį teisinį reglamentavimą siekiant užtikrinti svarbius visuomenės ir valstybės interesus,

apsaugoti kitas konstitucines vertybes“. Šia Seimo statuto nuostata įgyvendinamas 2019 m. balandžio 16 d. Konstitucinio Teismo nutarimas. Nei minėtoje Vyriausybės nutarimo projekto nuostatoje, nei Projekto aiškinamajame rašte nėra nurodyta argumentų, kurie pagrįstų bent vienos iš Seimo statuto 162 straipsnio 2 dalyje numatytų aplinkybių egzistavimą. Šia informacija siūlytina papildyti ir Projekto aiškinamąjį raštą. Jei Projekto iniciatoriaus argumentai pasirodytų nepakankami ir tai nebūtų laikoma ypatingu atveju dėl susidariusių politinių, socialinių, ekonominių ar kitų aplinkybių atsiradusia būtinybe, skubos tvarka priimtas įstatymas galimai prieštarautų Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui, 5 straipsnio 2 ir 3 dalims, pagal priėmimo tvarką – Konstitucijos 69 straipsnio 1 daliai.

41. Projekto aiškinamąjį raštą taip pat siūlome tikslinti (pildyti) šiais aspektais:

41.1. 4 punkte siūlome neperrašyti Projekte siūlomą teisinį reguliavimą, bet nurodyti, *kodėl* siūlomos tokios nuostatos (pateikti siūlomų nuostatų pagrindimą) ir *kokių teigiamų* rezultatų laukiama;

41.2. 5 punkte nustatyta, kad neigiamų pasekmių, priėmus Projektą, nenumatoma, tačiau atsižvelgdami į Projektu sukuriamą papildomą administracinę naštą, siūlome Projekto aiškinamajame rašte pateikti šios naštos įvertinimą, pagrindžiant, kad Projekte nustatyti informaciniai įpareigojimai yra būtini ir pagrįsti, o administracinė našta proporcinga siekiamam tikslui;

41.3. 6 punkte nurodant įtaką korupcijai siūlome atsakymą susieti su atlikto Projekto antikorupcinio vertinimo rezultatais;

41.4. 9 punkte turi būti nurodyti įstatymai, kurie turės būti keičiami, o ne duodama nuoroda į kitą Projekto aiškinamojo rašto punktą. Siūlome atsisakyti kartu su Projektu pridėto Vyriausybės posėdžio protokolo, o jo 3 punkte išdėstytas atitinkamas nuostatas perkelti į šį Projekto aiškinamojo rašto punktą. Be to, šio protokolo 2 punkto nuostata neatitinka Projekto 4 straipsnio 2 dalies nuostatai, kurioje nustatyta, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, o ne Ekonomikos ir inovacijų ministerija, formuoja valstybės politiką gaminių ir paslaugų prieinamumo srityse politiką, o ir pavedimas įpareigoti Ekonomikos ir inovacijų ministeriją kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija dalyvauti Seimo komiteto posėdžiuose, kai bus svarstomas Projektas neatitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 (toliau – Reglamentas), 109 punkto antrosios pastraipos nuostatai, kurioje nustatyta, kad ministras Pirmininkas, ministras ar viceministras, *įgaliotas atstovauti Vyriausybei Seime* (žr., Vyriausybės projektą, kuriuo Seimui teikiamas Projektas), Seimo statuto nustatyta tvarka dalyvauja Seimo komitetų posėdžiuose, kuriuose svarstomas Vyriausybės pateiktas įstatymo ar kito Seimo priimamo teisės akto projektas;

41.5. Siūlome Projekto aiškinamojo rašto 13 punkte pateikti informaciją, ne tik dėl papildomų lėšų poreikio, bet ir nurodyti, *iš kokių finansavimo šaltinių* bus finansuojamas nurodytas lėšų poreikis. Taip pat turėtų būti aiškiai nurodyta, kiek reikės papildomų biudžeto lėšų, o ne nurodyta, kad nurodytos

institucijos skaičiavimų nepateikė. Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, kad pagal Konstituciją įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų yra neskiriama arba skiriama nepakankamai (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas). Patikslintas nuostatas siūlome suderinti su Finansų ministerija;

42. Siūlome tikslinti kartu su Projektu teikiamą Direktyvos 2019/882/ES ir nacionalinių teisės aktų projektų atitikties lentelę, kurioje neatitinka dėstomos Projekto nuostatos (pvz., duodant nuorodas į Projekto 3 straipsnio atitinkamas dalis ir kita).

43. Pagal Reglamento 33 punktą, rengėjas, nesutinkantis su išvada teikiančių subjektų pateiktomis pastabomis ir pasiūlymais, organizuoja suinteresuotų institucijų pasitarimą, jeigu nesutarimų pašalinti nepavyksta kitais būdais (pvz., teikiant Projektą darbo tvarka). Tačiau teikime Vyriausybei nenurodyta, kad patikslintas Projektas darbo tvarka buvo derintas su suinteresuotomis institucijomis ar organizuotas šis pasitarimas (jo rezultatai). Taip pat manome, kad su Projektu pateiktoje derinimo pažymoje nurodyti argumentai dėl pastabų, į kurias buvo neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies nėra pakankami ir pagrindžiantys Projekte siūlomą teisinį reguliavimą, o ir kai kurios pastabos, į kurias buvo neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies derinimo pažymoje neįvertintos. Atsižvelgdami į tai, manome, kad prieš svarstant Projektą Vyriausybėje turėtų būti tinkamai įgyvendinta minėta Reglamento 33 punkto nuostata.

Teisės grupės patarėja

Dovilė Liumparaitė-Butrimienė

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Aida Gritienė

Dovilė Liumparaitė-Butrimienė, Aida Gritienė +370 5 2098735; +370 672 76831, +37052098839; +37066842791

El. p. dovile.liumparaite@lr.lt El. p. aida.gritienė@lr.lt